

Teknik og Miljø

Mette Lücke Pedersen

mlped@slagelse.dk

11. februar 2016

NOTAT

Klimabudget 2016 - fordeling af midler til indsatser inden for klima, bæredygtighed og energi.

Dette notat beskriver status på de enkelte indsatser inden for klima, bæredygtighed og energi og forslag til indsatser i 2016.

Strategisk energiplanlægning og konkrete energiprojekter

Status

Arbejdet med den strategiske energi- og klimaplan har fyldt en del i 2015. Arbejdet er koordineret med de regionale STEPS-projekter, der gennemføres i regi af Energiklyngecenter Sjælland (jf. afsnittet om Energiklyngecenter Sjælland).

Vi har tidligere kortlagt energiforbruget i kommunen, udarbejdet prognoser over fremtidens energiforbrug og kortlagt i hvilke landsbyer, det kan være rentabelt at etablere fælles nærvarme-projekter. Kommunens erhvervsliv er blevet screenet ift. energibesparelser og muligheder for at udnytte overskudsvarme. Derudover er vi i tæt samarbejde med blandt andet forsyningsselskaberne og Slagelse Erhvervscenter i gang med at undersøge konkrete handlemuligheder.

Slagelse Kommune indgik i 2015 som partner i "Fra rest til ressource", der er et 3-årigt projekt under Symbiosecenter Sjælland. Projektet har til formål at understøtte lokale virksomheder i at optimere deres ressourceforbrug. I projektet tilbydes virksomheder et ressourcetjek, og der etableres et symbiosenetværk med henblik på at udbygge symbioser, hvor restprodukter fra den ene produktion kan anvendes som råvare i en anden produktion. Desuden skal der i projektet udvikles grønne forretningsmodeller for virksomhederne. Slagelse Kommune bidrager med 475.000 kr. i form af medarbejdertimer, fordelt over hele projektperioden. En del af medarbejdertimerne finansieres af klimamidlerne.

Hvad skal der ske i 2016?

Der forventes afholdt et politisk temamøde om den strategiske energi- og klimaplan i forsommeren. Formålet med temamødet er at sætte en retning inden for klima- og energiplanlægningen. På baggrund af de politiske udmeldinger og interessentmøder færdiggøres arbejdet med planen, hvorefter den skal vedtages af Byrådet. I 2016 vil vi sætte fokus på udmøntning af planen og igangsætte konkrete energiprojekter, afledt af planen.

Projektet "Fra rest til ressource" fortsætter i 2016.

Vi foreslår, at der afsættes et rammebeløb på 900.000 kr. til området. Midlerne forventes fortrinsvist at skulle bruges til løn, rådgivningsbistand, borger/-interessentinddragelse og formidling. Der er pt. ansat en medarbejder til at varetage arbejdet med den strategiske energi- og klimaplan (og afledte konkrete projekter), projektledelse af "Fra rest til ressource" og myndighedsbehandling inden for energiområdet. Finansieringen af vedkommende sker dels via klimamidler og dels via konto 06 (myndighedsbehandling). Af det afsatte rammebeløb går 440.000 kr. til løn.

Medlemskab af Energiklyngecenter Sjælland

Status

Slagelse Kommune har siden 2012 været medlem af Energiklyngecenter Sjælland (EKCS). Energiklyngecenteret er et samarbejde mellem kommunerne i region Sjælland og Region Sjælland, forankret i KKR. EKCS samarbejder med RUC og DTU.

Slagelse Kommune har deltaget i de tværkommunale projekter Bioenergi Sjælland, STEPS I (strategisk tværkommunal energiplanlægning) og STEPS erhverv (energieffektiviseringer og omstilling til vedvarende energiløsninger i erhvervsvirksomheder).

EKCS har bidraget til at italesætte en fælles regional energidagsorden på mange niveauer, såvel på det energistrategiske niveau som i konkrete projekter. EKCS har etableret et tværkommunalt fagligt projektforum for kommunernes medarbejdere. Projekterne har løftet kommunerne op på et sammenligneligt vidensniveau, og har gjort det muligt at diskutere og koordinere problemstillinger inden for energiområdet.

Derudover har EKCS bidraget med konkrete leverancer ift. den strategiske energi- og klimaplan for Slagelse Kommune, herunder kortlægning af lokale og regionale bioenergiressourcer, kortlægning af energibesparelspotentiale i udvalgte områder i Slagelse, kortlægning af landsbyerne ("olielandsbyer"), hvor energirenovering og evt. fælles varme anlæg kan være relevant og en oversigt over virksomheder, hvor man kan forvente, at der produceres overskudsvarme.

Hvad skal der ske i 2016

Greater Copenhagen's bestyrelse besluttede den 13. januar 2016 at anbefale en fusion af Energiklyngecenter Sjælland og Gate 21 for at styrke arbejdet med strategiske grønne dagsordener i de to sjællandske regioner. Gate 21 er et partnerskab mellem kommuner, virksomheder og videninstitutioner, der arbejder for at fremme den grønne omstilling.

KKR fik på mødet i februar 2016 en orientering om den igangværende fusionsproces. Tidshorizonten for fusionen er med udgangen af året, og det forventes, at KKR får forelagt en sag vedrørende dette på sit møde i juni 2016. KKR tog orienteringen til efterretning.

Der afholdes i slutningen af maj generalforsamling i EKCS, hvor det foreslås, at EKCS nedlægger sig selv for at kunne indgå i Gate 21. Der er lagt op til en overgangsordning for kommunerne i region Sjælland frem til 2018 med uændret kontingent.

Uanset om EKCS fortsætter, eller om der sker en fusion med Gate 21, er det forventningen, at kommunerne gennem medlemsskabet kan få hjælp til projektudvikling og fundraising til konkrete projekter om blandt andet vedvarende energi og strategisk energiplanlægning.

Det årlige kontingent for medlemskab af EKCS er 1,89 kr. pr. indbygger, svarende til ca. 150.000 kr. for Slagelse Kommune. I henhold til vedtægterne kan kommunen tidligst udtræde pr. 1. januar 2017.

Såfremt at EKCS og Gate 21 fusionerer i løbet af 2016, skal der tages fornyet stilling til medlemskab.

Energitjek Slagelse

Status

Det er nu snart 2 år siden, at Slagelse Kommune og SK Forsyning lancerede initiativet Energitjek Slagelse. Her kan boligejere få et gratis besøg af en energivejleder, der gennemgår boligen for mulige energibesparelser.

Indtil videre har godt 550 borgere haft besøg af Energitjek Slagelse. Energivejledernes besøg har været godt spredt ud over kommunen. Knap en 1/3 del af energitjekkerne har indtil nu ført til, at boligejerne har foretaget større eller mindre energirenoveringer, og der er opnået energibesparelser på 1,7 mio. kWh. De fleste sager tager i gennemsnit ca. 1 år, dvs. fra energitjekket er udført til at boligejeren har indhentet tilbud og gennemført renoveringen. Der er på nuværende tidspunkt igangsat og planlagt investeringer for over 33 mio. kr.

Det er vores og SK Forsynings opfattelse, at borgerne er yderst tilfredse for tilbuddet. Især har borgerne givet udtryk for, at vejledernes tilbud om at fungere som sparringspartner, når renoveringsprojekterne skal sættes i gang, er en stor hjælp for borgerne. Borgerne sætter stor pris på, at vejledningen er uvildig, og at den foregår i "øjnehøjde".

Energitjek Slagelse er en udmøntning af samarbejdsaftalen mellem Slagelse Kommune og SK Forsyning. Ordningen løber foreløbig over 2 år, og kommunen bidrager med 1,2 mio. kr. til SK Forsyning, fordelt over perioden. Projektet afsluttes i maj 2016.

Hvad skal der ske i 2016

Den nuværende ordning fortsætter frem til maj.

Grøn Fornuft-udvalget har udpeget "energirenovering af private boliger" som ét af deres fokusområder. Udvalget anbefaler, at Energitjek Slagelse fortsætter efter maj 2016, og at ordningen fortsat forankres i SK Forsyning. Udvalget anbefaler, at ordningen videreføres på lidt ændret vilkår, således at ordningen fremadrettet primært fokuserer på boliger beliggende uden for kollektiv varmforsyning.

SK Forsyning oplyser, at de umiddelbart også er interesseret i at videreføre ordningen i en eller anden form.

Vi anbefaler på baggrund af de positive erfaringer med ordningen og anbefalinger fra Grøn Fornuft-udvalget, at der indledes forhandlinger med SK Forsyning om at videreføre ordningen i 2 år. En videreførelse kan enten ske på nuværende vilkår eller i en ændret og evt. reduceret form. Det foreslås, at der afsættes 400.000 kr. til området i 2016. Den nuværende samarbejdsaftale frem til maj forpligter os økonomisk med 200.000 kr. Det foreslås, at der i 2016 afsættes yderligere 200.000 kr. som kommunens bidrag til at videreføre ordningen resten af 2016. Dette er 200.000 kr. mindre end i den nuværende aftale.

Energinetværk Slagelse

Status

Energinetværk Slagelse er en forening for virksomheder, som arbejder med energi og klimaløsninger. Netværket har til formål at sikre vidensdeling om energirigtige løsninger og udvikle samarbejde på tværs af faggrupper, som kan komme både virksomhederne og kunderne til gode.

Slagelse Kommune har i perioden 2012-2014 understøttet Energinetværk Slagelse ved at facilitere netværks- og bestyrelsesmøder og ydet faglig sparring i forhold til udvikling af netværket. Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget besluttede i august 2014 at imødekomme ansøgningen fra Energinetværk Slagelse om fortsat at understøtte netværket i 2015 og 2016. Slagelse Erhvervscenter varetager tovholderfunktionen. Den årlige udgift er 100.000 kr., som finansieres med 75.000 kr. fra puljen til Grøn Erhvervsudvikling under Center for Vækst og Plan og 25.000 kr. fra klimamidlerne.

I 2015 har fokus især været på at etablere et konstruktivt samarbejde mellem Energinetværket og Energitjek Slagelse. Der er udarbejdet en samarbejdsaftale mellem de enkelte medlemmer af netværket og Energitjek Slagelse, og der er investeret i en IT-baseret webløsning, som skal sikre et bedre samarbejde mellem de to parter. IT-systemet er finansieret af netværkets egne midler.

Hvad skal der ske i 2016

IT-systemet implementeres hos alle medlemmer af netværket, og der gennemføres fortsat forskellige aktiviteter i netværket, der blandt andet har til formål at sikre kompetenceløft og markedsføring. Slagelse Erhvervscenter fortsætter tovholderfunktionen til udgangen af 2016.

Der afsættes 25.000 kr. fra klimamidlerne til at understøtte netværket i 2016.

Nordskoven

Status

Samarbejdsaftalen med Naturstyrelsen om at etablere 300 ha bynær skov og natur nord for Slagelse, som Byrådet vedgik i december 2012, er godt i gang med at blive udmøntet i praksis. De første ca. 32 ha er opkøbt, og i foråret 2015 blev de tilplantet. Efter en navnekonkurrence blev skoven indviet og fik sit officielle navn "Nordskoven". Der er lagt vægt på at skabe et varieret skov- og naturområde med en mangfoldighed af hjemmehørende træarter, lysåbne arealer og vådområder.

Med udgangspunkt i samarbejdsaftalen sørger Naturstyrelsen for basale faciliteter såsom P-pladser, stier og skilte inden for projektområdet, mens Slagelse Kommune står for borgerinddragelse og udvikling/etablering af øvrige publikumsfaciliteter. Det er ønsket, at området kan bruges og skabe værdi og oplevelser fra den dag, de første træer er plantet. Derfor arbejdes derfor løbende på at udvikle faciliteter, naturformidling og aktivitetsmuligheder. Det sker i samarbejde med det nedsatte brugerråd, øvrige interessenter, borgerne og kommunens øvrige centre.

I 2015 gennemførte Slagelse Kommune følgende delprojekter:

- Involvering af dagpleje, børnehaver og skoler i såning og plantning af træer.
- Udlægning af 65 rummeter træstammer i form som et "liggende klatretræ" beregnet som naturlegeplads og til fremme af skovens biodiversitet.
- Etablering af platform i en nygravet sø, hvor publikum kan slå sig ned og opleve søens dyre og planteliv på nærmeste hold.
- Kortlægning af stiforbindelser, grønne kiler og andre adgangsforbindelser, der forbinder Slagelse by og Nordskoven.

I efteråret 2015 besluttede Økonomiudvalget at overdrage 4 ha kommunal jord ved Rosenkilde-parken til Naturstyrelsen som led i etablering af Nordskoven.

Hvad skal der ske i 2016

I 2016 forslås følgende delprojekter med udgangspunkt i de erhvervede arealer:

- Formidle skoven og dens muligheder for byens borgere gennem folder, infotavler og udvalgte elektroniske medier. Desuden udbyde et antal guidede ture, hvor skoven og dens historie, dyr og planter præsenteres.

- Udvikle et koncept for udformning af det fjerde delområde "Rosenkildeskoven", som efter planen skal tilplantes i foråret 2017. Planlægningen vil foregå i en proces, hvor Rosenkildeparken og dens brugere involveres tæt.
- Etablere en aktivitetsbase med udgangspunkt i f.eks. en skurvogn. Basen skal kunne danne ramme om et beskæftigelsesprojekt, hvor mennesker på kanten af arbejdsmarkedet kan tilbydes psykisk og fysisk sunde arbejdsfunktioner. Aktivitetsbasen tænkes samtidig indrettet, så den kan tjene som grejbank for skoler og børnehaver mv.
- Etablere en oplevelses- og motionssti med en række udfordringer, der spænder fra "kriblekrable" til "skovparkouer". Udviklingen heraf skal ske i tæt samarbejde med lokale skoler, børnehaver, dagpleje mv.

Vi foreslår, at der i 2016 afsættes 1.5 mio. kr. til Nordskoven. Heraf afsættes 1 mio. kr. til indbetaling til Naturstyrelsen og 0,5 mio. kr. til at etablere nye faciliteter, formidling og aktiviteter.

Indbetalingen til Naturstyrelsen skal bruges til opkøb af nye arealer. Vores indestående hos Naturstyrelsen er pt. cirka 600.000 kr. (svarende til ca. 4 ha jord). Vi anbefaler, at vi fortsat årligt indbetaler 1 mio. kr. til Naturstyrelsen, som forudsat i samarbejdsaftalen, således at der er "penge på kontoen", når mulighed for jordopkøb opstår. Udgifter til jordopkøb fordeles med 60 % til Kommunen og 40 % til Naturstyrelsen. Det er Naturstyrelsens opgave at indgå handler.

Højvandssikring/kystbeskyttelse

Status

Højvandssikring er i klimatilpasningsplanen udpeget til det indsatsområde, som er vigtigst at arbejde med i forhold til at klimatilpasse Slagelse kommune.

Korsør er i henhold til oversvømmelsesdirektivet udpeget som oversvømmelsestruet, og vi har i 2015 udarbejdet en risikostyringsplan for Korsør.

Vi har 4 igangværende projekter om højvandssikring. Der drejer sig om Næsby Strand og 3 områder i Halsskov, jf. tidligere orienteringer af Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget. I Næsby Strand er der udarbejdet skitseprojekt, i område 1 og 2 i Halsskov er sagerne blevet påklaget og i område 3 i Halsskov er der udarbejdet skitseprojekt, og vi er i gang med at afklare partsfordeling.

Hvad skal der ske i 2016

Processen med digeri i Næsby Strand og Halsskov fortsætter i 2016.

Vi forventer, at der i 2016 skal bruges midler til at udarbejde skitseprojekter og partsfordeling i område 1 og 2 i Halsskov samt partsfordeling i Næsby Strand. I område 3 i Halsskov forventes det, at der skal bruges midler til detailprojektering og udbud i forhold til anlægsarbejdet.

Udover de allerede igangværende projekter, vil vi i 2016 opstarte en proces om højvands sikring af Korsør syd. Vi indleder dialog med centrale interessenter og på baggrund af dialoggrunden udarbejdes et forslag til proces for højvands sikring af Korsør, som forelægges Erhvervs- Plan- og Miljøudvalget til godkendelse.

Der afsættes ikke særskilte ressourcer til kystbeskyttelsesprojekter i Bisserup og Skælskør i 2016. Det betyder, at vi ikke vil tage initiativ til at starte kystbeskyttelsessager op i disse områder, og at der ikke afsættes midler til at stå i forskud. Hvis grundejerne ønsker sparring, vil vi naturligvis imødekomme dette.

Vi foreslår, at der i alt afsættes 700.000 kr. til højvands sikring i 2016. Midlerne skal bruges til løn, rådgivningsbistand, formidling og borgerinddragelse. Der bruges ca. 1 årsværk til området. Finansiering af vedkommende sker dels via klimamidler og dels via konto 06 (myndighedsbehandling). Af det afsatte rammebeløb går 340.000 kr. til løn.

Klimatilpasning (håndtering af regnvand i byerne og det åbne land)

Status

Der er stort set ikke brugt klimamidler til at understøtte klimatilpasningsindsatsen i byerne og det åbne land i 2015. Der er i 2015 gennemført og påbegyndt en række konkrete projekter, hvor regnvandet tilbageholdes i nærområdet. Det gælder f.eks. Gl. Stadion projektet, Campus projektet, byforskønnelsesprojektet i Korsør og kloakeringsprojekterne i Kirkerup, Bøstrup, Frølund, Halseby og Oreby. Anlæg af projekterne er primært finansieret af SK Forsyning. Center for Teknik og Miljø har bidraget med faglig sparring mv. (mandetimer) til projekterne. Derudover har vi lavet en række formidlingstiltag om klimatilpasning, både internt og eksternt. Lønmidler hertil er finansieret af konto 06.

Klimatilpasningsindsatsen i forhold til det åbne land har i 2015 primært været koncentreret omkring Tude Ådals projektet og Laguneprojektet, hvor bassinkapaciteten er blevet øget. Laguneprojektet blev afsluttet i 2015. Derudover er der i 3 gennemførte vandløbsprojekter i 2015 lavet tiltag, som har en positiv klimatilpasningseffekt.

Hvad skal der ske i 2016

Der arbejdes fortsat med at implementere klimatilpasningsplanen. Det betyder, at vi vil understøtte konkrete projekter med inddragelse af borgere, lokale virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Vi vil blandt andet arbejde med håndtering af regnvand i Campus-projektet, Rosenkildeparken, Tidselbjerget og Korsør. Derudover vil vi fortsat lave diverse formidling til borgere og virksomheder.

Klimatilpasningsindsatsen i forhold til det åbne land er primært forankret i projekterne "Tude Ådal" og "Harrested Å". Projekterne finansieres af hhv. projektmidler til Tude Ådal og driftsmidler fra vandløbskontoen (vandrammemidler).

Som det ses af ovenstående, er udgifter til den konkrete klimatilpasning typisk forankret i de projekter og anlægsopgaver, der er i spil, mens opgaven i Center for Teknik og Miljø primært har karakter af at sikre gennemførelsen af klimatilpasningsplanen i bred forstand. Arbejdet har typisk bestået i fortsat formidling af klimaopgaven, samt koordinering på tværs både inden for den kommunale organisation, men også til interessenter uden for den kommunale organisation fx private bygherrer i forbindelse med større byggemodningsprojekter og til SK-Forsyning i forbindelse med kloakering mv.

Vi foreslår, at der afsættes et mindre rammeløb på 200.000 kr. til at understøtte området i 2016.

Projektpulje

Økonomiudvalget har i 2015 vedtaget at igangsætte Energiklynge som et vækstinitiativ under Vækst i Balance. Der er ikke afsat særskilte ressourcer til at understøtte tiltaget.

Center for Teknik og Miljø anbefaler, at der reserveres et rammebeløb på 350.000 kr. fra klimamidlerne til at støtte projektmodning/udvikling af konkrete tiltag, der fremmer energiklyngen. Den konkrete udmøntning af midlerne vil blive forelagt Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget til godkendelse.